

Změna na trůnu: Sbohem, iTunes?

Ještě v tomto roce plánuje firma Amazon nastartovat svůj obchod **S HUDBOU BEZ OCHRANY PROTI KOPÍROVÁNÍ** a dostává tak pod tlak svého konkurenta, Apple iTunes. Hudební portál Last.fm naproti tomu přichází s hudbou zcela zdarma.

NIELS HELD, TOM BAUR, MICHAL ČERNÝ

Pro akcionáře firmy Apple to byl malý šok, pro hudební fanoušky naopak velké zadoštiučinění: on-line zasilatelský obchod Amazon oznámil na hudebním veletrhu Midem v Cannes, že se svým MP3 obchodem bez ochrany proti kopírování vstupuje na mezinárodní trh. Podle tohoto vyjádření má být ještě v roce 2008 dostupných 3,3 milionu skladeb zcela bez DRM (tedy bez správy digitálních práv). Amazon tak tímto oznámením zasáhl na nejcitlivějším místě lídra trhu, společnost Apple: propojení iPodu a iTunes přineslo Applu 3 miliardy prodaných skladeb a 80 procent podílu na trhu ve Spojených státech. Pro hudební průmysl byla tato symbióza k zlosti, Apple mohl z nedostatku konkurence relativně jednoduše prosadit u velkých vydavatelství neoblíbenou cenu od 99 centů za skladbu. Tato cena je tak nenáviděná, že vydavatelství již přemýšlejí o vlastním on-line podniku jménem Total Music, který má nabízet všechny songy čtyř hlavních vydavatelství.

iTunes v nebezpečí: Amazon nabízí všechny songy bez DRM

Nyní, kdy je Amazon dalším hráčem v poli, by Apple mohl svoji mocenskou převahu rychle ztratit. Ve Spojených státech zaujímá zasilatelský gigant čtvrté místo v žebříčku největších prodejců hudby, konta na Amazon.com vlastní na celém světě 76 milionů zákazníků. Ti všichni mohou využívat dobře zařízenou infrastrukturu on-line obchodu a obrátit se tak k iTunes zády. Zájem je skutečně značný: „Dostali jsme tisíce mailů od zákazníků, kteří chtějí vědět, kdy to konečně spustíme,“ uvádí Bill Carr, zodpovědný za digitální hudbu u Amazonu. Největší výhoda od Amazonu: kompletní nabídka je bez DRM, v kompatibilním MP3 formátu a s datovým tokem 256 Kb/s.

Skladby od Amazonu a z on-line proto fungují

na každém přenosném přehrávači. Nicholas Denissen, šéf zábavy u Amazonu, je uchvácen větou, která by se hudebnímu průmyslu sotva líbila: „Kopírování, ukládání, vypalování – naši zákazníci mohou skladby stažené z Amazonu využít k mnoha účelům.“ Že jsou skladby bez DRM velmi využívané, dokládají také statistiky britského hudebního obchodu 7 Digital

Media: tento podnik prodává „free“ muziku čtyřikrát častěji než chráněné skladby a alba. Apple však nabízí pouze dva miliony skladeb bez DRM, což je třetina jeho portfolia. V českých podmínkách pak nabízí hudbu bez DRM například internetový obchod i-legalne, a to na základě své dohody se Supraphonem.

Apple by nebyl lídrem trhu, kdyby nerozpoznal některé vývojové trendy. Petr Němeček z českého zastoupení společnosti Apple říká: „Apple má v úmyslu zajis-

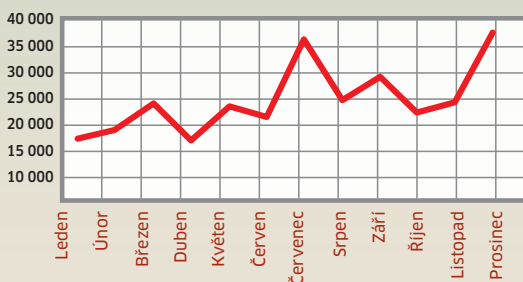

7,3 milionu: Tolik stažených tracků prodala Avril Lavigne se svým songem „Girlfriend“, což je světový rekord.

FOTOS: GETTY IMAGES; ISTOCKPHOTO.COM/GABRIEL MOISA; UNIVERSAL MUSIC

I-LEGALNĚ: TRH SE STAHOVÁNÍM ROSTE

Počet stažených skladeb na nejznámějším hudebním portálu v ČR i-legalne v roce 2007 rostl - zatímco v lednu 2007 činil počet stažených tracků přibližně 17 000, na konci roku to bylo již více než dvakrát tolik.

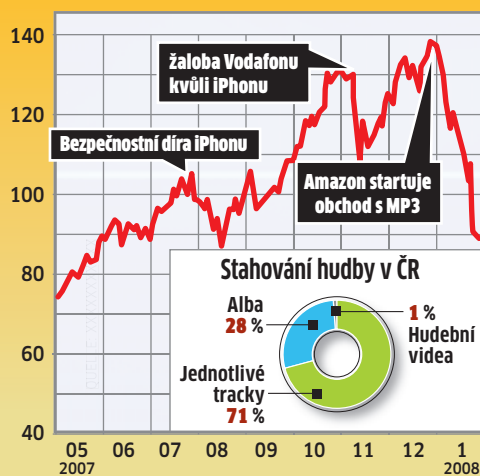

ROVNÁNÍ:	ITUNES	MUSICLOAD	AMAZON
DOSTUPNÉ SKLADBY*	6 milionů	3 miliony	3,3 milionu
SKLADBY BEZ DRM	2 miliony	bez údaje	3,3 milionu
SKLADBY S DRM	4 miliony	bez údaje	-
SOUBOROVÉ FORMÁTY	AAC	WMA/MP3	MP3

*Všechna hlavní vydavatelství: EMI, Universal Music, Warner Music, Sony BMG

APPLE TRPÍ ÚTOKEM AMAZONU

Útok firmy Amazon, která zavádí svůj online obchod s hudbou ve formátu MP3 bez ochrany proti kopírování, ještě urychlil sestup akcií Applu.

tit, aby kupování a následně používání hudby v elektronické podobě bylo pro uživatele pohodlnější. Jestliže se má nějakým způsobem elektronická distribuce těchto médií rozvíjet, bariéry by mělo být co nejméně. Tak aby to pro uživatele bylo zajímavé a atraktivní. Což vlastně, pokud se používají nějaké striktní DRM systémy, není." Hudbu však Apple nechce nabízet v MP3, ale zůstává věrný formátu AAC. Podle jeho představitelů nabízí AAC optimální hudební zážitek. To je jistě pravda, rozdíl oproti MP3 je ve sluchátkách iPodu nápadný. Podpora zařízení je však u AAC slabší - kromě iPodu tento formát nezvládá téměř žádný přehrávač.

Navíc není pravděpodobné, že by hudební průmysl poskytl lídrovi trhu ještě více skladeb bez DRM: chce uživatele od Applu odlákat, aby tak byla zlomena jeho nadvláda. Také při určování ceny má Apple oproti Amazonu přijít zkrátka: milion songů od Amazonu je k dostání za 89 amerických centů, mezi nimi 1 000 nejvíce prodávaných hitů.

Sponzoring: Hudba bude nabízena zdarma

Určování ceny chtěla hudební služba Qtrax dovést až ad

absurdum: na veletrhu Midem podnik oznámil stahování hudby zdarma na základě technologie peer to peer a odvolával se přitom na smlouvy se všemi hlavními vydavatelstvími. Bylo docela směšné, že velké firmy o tomto obchodu nechtěly nic vědět. Stefan Glänzer, šéf hudebního portálu Last.fm, nabízí nyní kromě personalizovatelného rádia také skladby a alba zdarma jako stream. Vydavatelství jsou zaplácena z příjmů z reklamy. Malý háček: po třetím poslechu zdarma se objeví upozornění na předplatně. Nejde tedy o žádnou revoluci.

Hudební průmysl možná znovu zaspal trend. V příbuzné filmové oblasti je spotřeba zdarma financovaná reklamou spíše hudbou budoucnosti, jak se vyjádřili členové branže na americkém veletrhu zábavy CES. Jejich nápad: filmy by měly být poskytnuty zdarma na webových stránkách a opatřeny reklamou. MySpace, průkopník technologie Web 2.0, prý plánuje hudební platformu zdarma, která má být rovněž financována reklamou. Bude zajímavé sledovat, jak se celá záležitost dále vyvine.

INFO: www.amazon.com

ROZHOVOR

„Hudba zdarma v ČR? Zatím nerealistické.“

Marek Sedlák, obchodní ředitel internetového hudebního obchodu i-legalne

Nabízí v současnosti obchod i-legalne hudbu bez protikopírovací ochrany DRM?

Ano, a doufáme, že skladeb bez DRM bude čím dál tím víc. Momentálně máme v nabídce kompletní obsah od Supraphonu a máme už také podepsanou smlouvu s vydavatelstvím EMI. Doufáme, že v horizontu několika málo měsíců či let bude prodej zcela bez DRM. Tím budeme moci rozšířit i nabídku formátů - nebudeme závislí jenom na WMA, ale budeme moci nabídnout hudbu třeba i v MP3.

Jaké jsou hlavní výhody prodeje hudby bez DRM?

V současnosti často narážíme na uživatelskou nekompatibilitu. Když si od nás chce zákazník koupit hudbu, musí ji zalicencovat na svém osobním počítači. Na naší technické podpoře se pak setkáváme s tím, že zákazník nemá korektně nainstalovanou Windows nebo Windows Media Player. Musíme mu tedy radit, jaké bezpečnostní záplaty si doinstalovat nebo co provést se svým systé-

mem, aby si hudbu mohl přehrát. Prodej skladeb v otevřených formátech bez protikopírovací ochrany DRM by celou věc výrazně zjednodušil.

Některé služby v zahraničí, jako např. Last.fm, odstartovaly službu poskytování hudby zdarma, která je financována reklamou. Myslíte si, že takový model má šanci i u nás?

Last.fm je typ služby přehrávání hudebních skladeb, tedy streamingu na přání zákazníka, což je trochu jiný model. Kdyby byla hudba pro zákazníka zdarma s tím, že by akceptoval reklamu, bylo by to samozřejmě velmi atraktivní. Na tak malém trhu v ČR a na Slovensku ovšem nemůžeme počítat s tím, že by reklamní přínos inzerentů zcela vyvážil hodnotu té hudby. Jedná se o to, že by v tom případě bylo nutné sehnat dárcy, kteří by zasponzorovali kolem 500, 600 milionů Kč. O tom sice můžeme uvažovat, ale v této věci jsme zatím nepodnikli žádné reálné kroky.